

PŘÍRODOVĚDNÝ ZÁPISNÍK

4. ROČNÍK

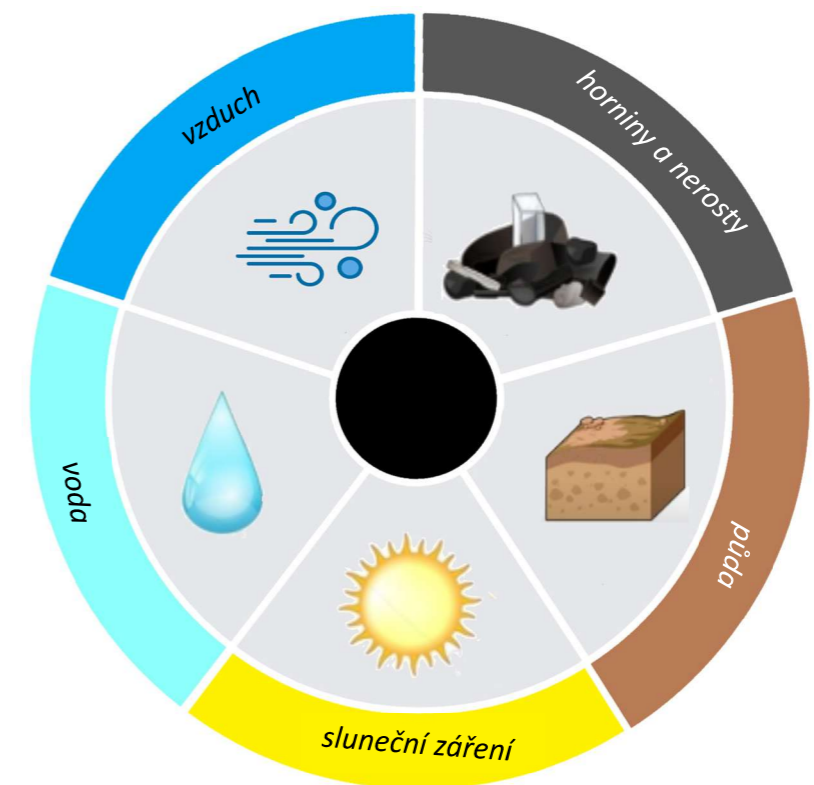
PŘÍRODA

ŽIVÁ PŘÍRODA

*fotosyntéza, dýchání, příjem živin, vylučování, rozmnožování, růst a vývoj, pohyb,
přizpůsobivost (reakce na okolí), mají buňky*

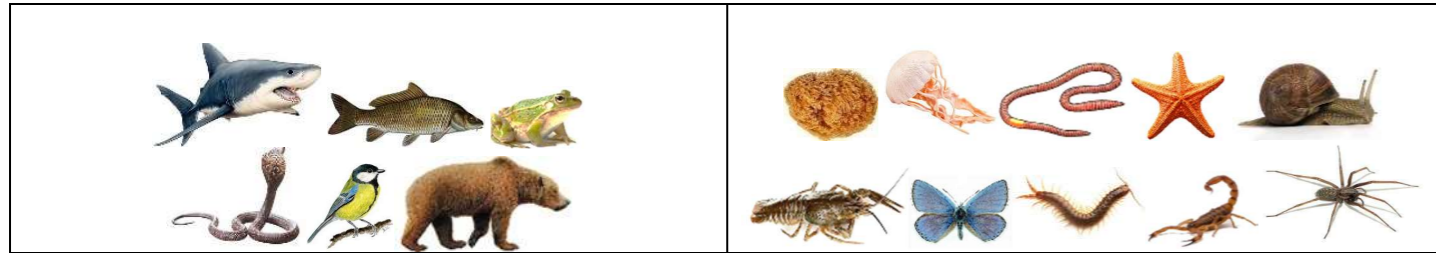

NEŽIVÁ PŘÍRODA

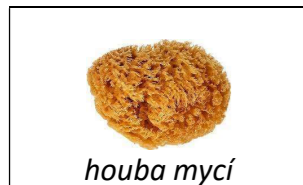
ŽIVOČICHOVÉ

SPOLEČNÉ ZNAKY

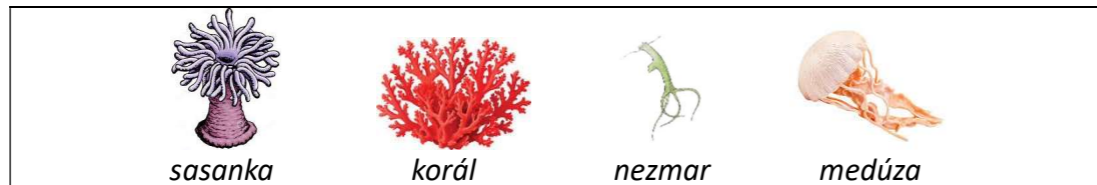

BEZOBRATLÍ

HOUBOVCI

ŽAHAVCI

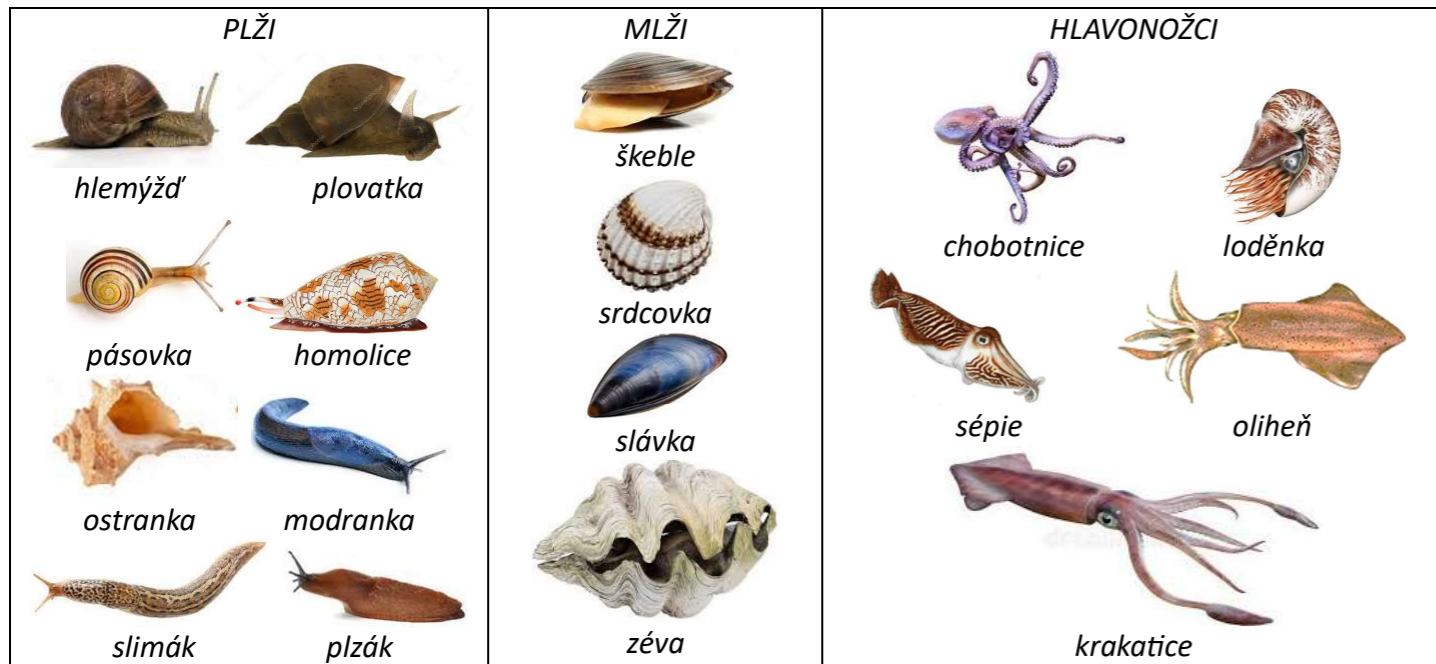
KROUŽKOVCI

OSTNOKOŽCI

MĚKKÝŠI

BEZOBRATLÍ

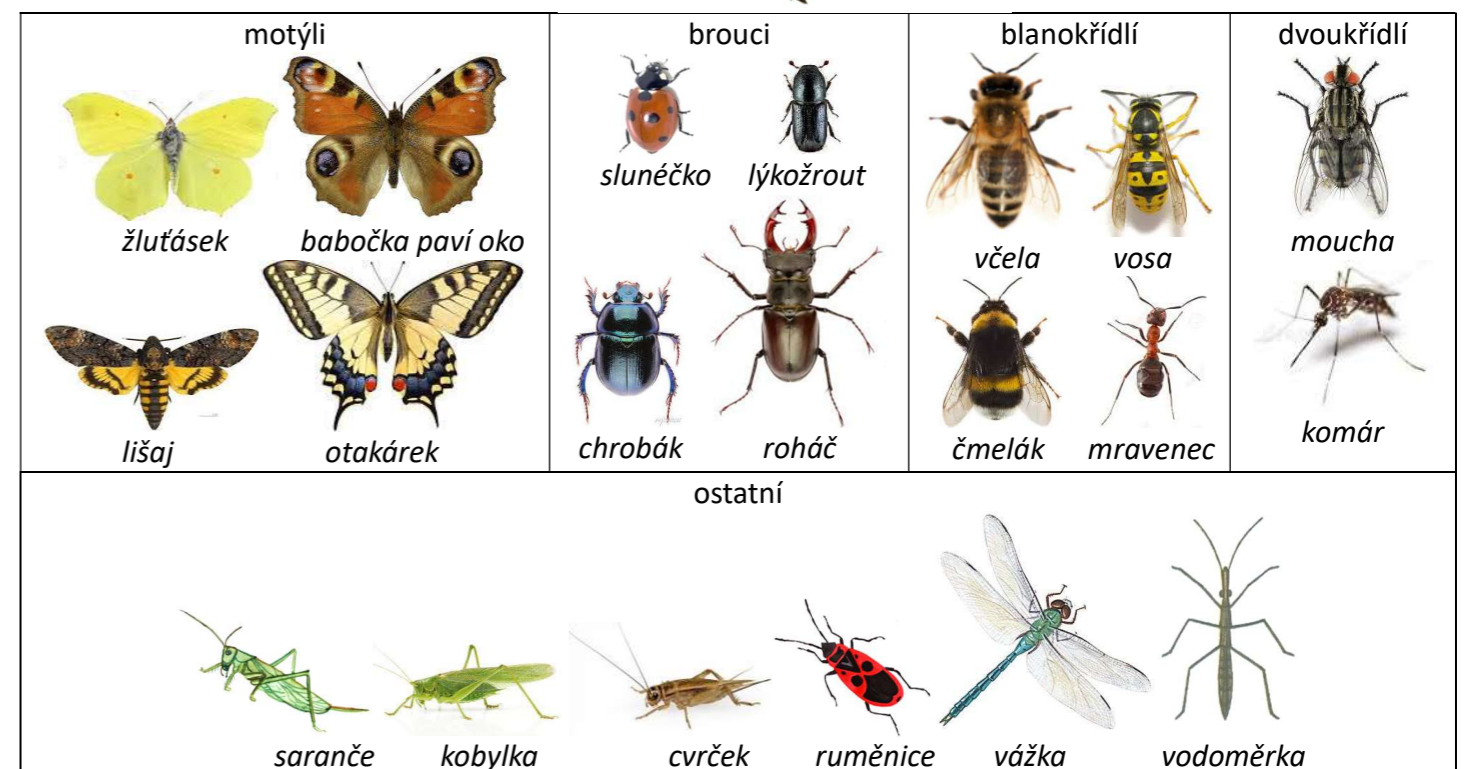
ČLENOVCI

HMYZ

tělo: 6 nohou, většina má křídla, tvrdý povrch těla

rozmnožování a vývoj: proměna dokonalá (vajíčko – larva – kukla – dospělec)
proměna nedokonalá (vajíčko – nymfa – dospělec)

PARYBY

TĚLO

DÝCHÁNÍ

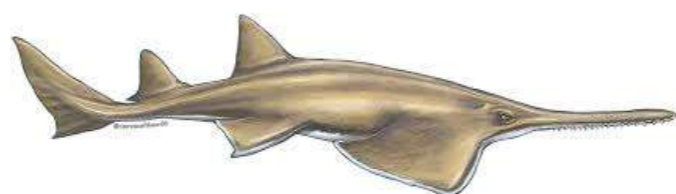
ROZMNOŽOVÁNÍ A VÝVOJ

DĚLENÍ

ŽRALOCI

REJNOCI

PARYBÍ REKORDY

Největší žralok: _____ Největší rejnok: _____

RYBY

TĚLO

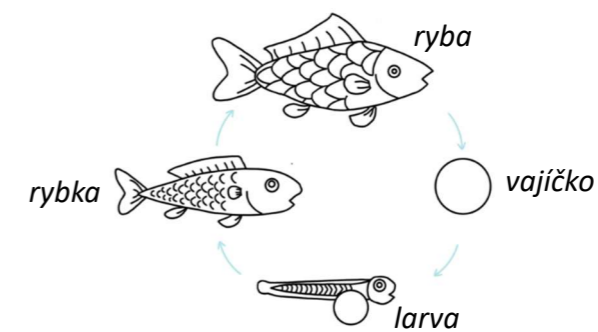
šupiny, ploutve

DÝCHÁNÍ

žábry, skřele

ROZMNOŽOVÁNÍ A VÝVOJ

tření – jikry + mličí

DĚLENÍ

SLADKOVODNÍ

kapr

štika

sumec

úhoř

okoun

pstruh

střevle

vyza

MOŘSKÉ

losos

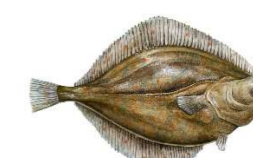
tuňák

treska

makrela

platýs

d'as mořský

plachetník

koníček mořský

RYBÍ REKORDY

Nejdelší: _____ Největší sladkovodní: _____ Nejtěžší: _____

Nejrychlejší: _____ Nejmenší: _____ Nejjedovatější: _____

OBOJŽIVELNÍCI

TĚLO

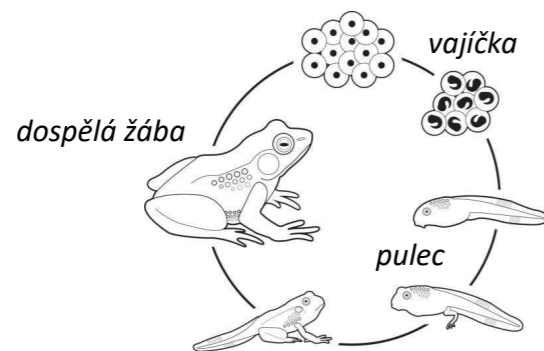
slizká kůže, obvykle 4 nohy

DÝCHÁNÍ

pulci – žábry, dospělci – plíce a kožní dýchání

ROZMNOŽOVÁNÍ A VÝVOJ

vajíčka a spermie se spojí ve vodě

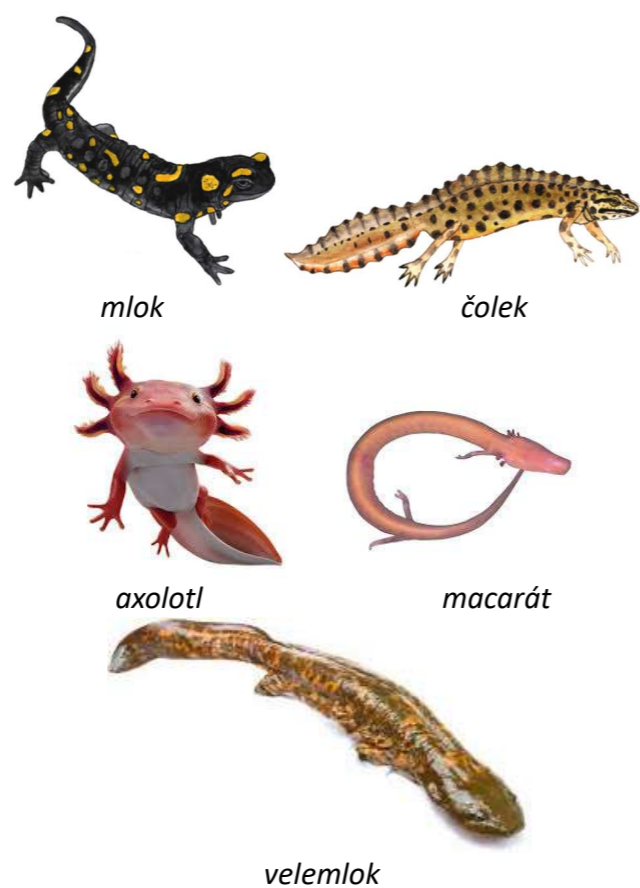

DĚLENÍ

ŽÁBY

OCASATÍ

OBOJŽIVELNÉ REKORDY

Největší: _____ Nejmenší: _____ Nejjedovatější: _____

PLAZI

TĚLO

zrohovatělá kůže, krunýř, obvykle 4 končetiny (nebo krunýř)

DÝCHÁNÍ

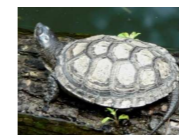
plíce

ROZMNOŽOVÁNÍ A VÝVOJ

většinou se líhnou z vajec, zmije a slepýš se rodí živí

DĚLENÍ

ŽELVY

želva behenní

želva sloní

želva obrovská

kareta

želva zelená

KROKODÝLI

krokodýl nilský

aligátor

gaviál

JEŠTĚŘI

ještěrka

slepýš

leguán

varan

chameleon

gekon

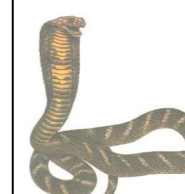
HADI

zmije

užovka

kobra

chřestýš

anakonda

PLAZÍ REKORDY

Největší had: _____ Největší želva: _____ Nejrychlejší ještěr: _____

PTÁCI

TĚLO

peří, 2 nohy

DÝCHÁNÍ

plíce

ROZMNOŽOVÁNÍ A VÝVOJ

líhnou se z vajec

PÉČE O MLÁĎATA

KRMIVÍ

sýkora, vlaštovka

NEKRMIVÍ

slepice, holub

POHYB MEZI RŮZNÝMI OBLASTMI

STÁLÍ

vrabec, sýkora

TAŽNÍ (stěhovaví)

vlaštovka, čáp

PTAČÍ REKORDY

Nejrychlejší (let střemhlav): _____ Nejrychlejší (let přímo): _____

Největší: _____ Největší rozpětí křídel: _____ Nejmenší: _____

Nejdelší let: _____ Největší vejce: _____ Jedovatý: _____

DĚLENÍ

PĚVCI

PTÁCI

PAPOUŠCI

SOKOLI

DRAVCI

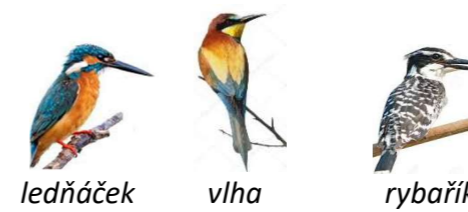
SOVY

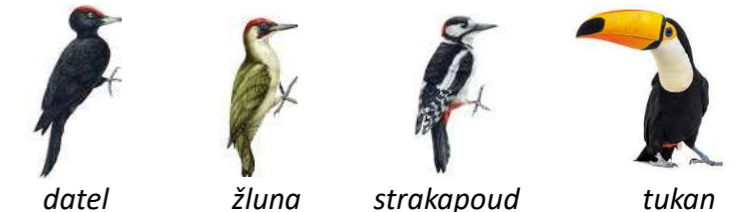
ZOBOROŽCI

SROSTLOPRSTÍ

ŠPLHAVCI

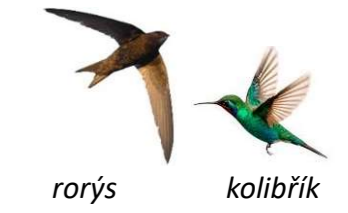
DLOUHOKŘÍDLÍ

KRÁTKOKŘÍDLÍ

SVIŠTOUNI

TRUBKONOSÍ

TUČNÁCI

ČÁPI

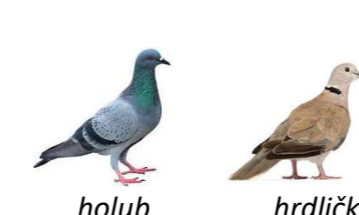
BRODIVÍ

KUKAČKY

MĚKKOZOBI

POTÁPKY

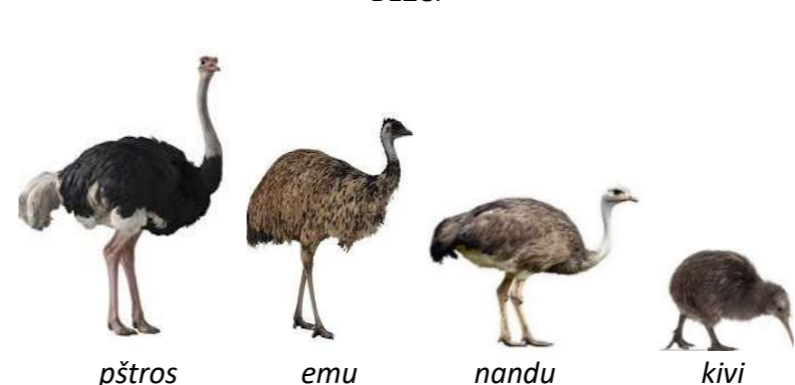
PLAMEŇÁCI

VRUBOZOBI

BĚŽCI

HRABAVÍ

SAVCI

TĚLO

obvykle srst a 4 nohy

DÝCHÁNÍ

plíce

ROZMNOŽOVÁNÍ A VÝVOJ

jsou živořodí – rodí živá mláďata (s výjimkou ptakořitných), sají mléko

DĚLENÍ

PTAKOŘITNÍ ježura ptakopysk		VAČNATCI klokan vačice ďábel medvědovitý koala			HRABÁČI hrabáč
DAMANI daman	SIRÉNY kapustňák	CHOBOTNATCI slon africký / indický		CHUDOZUBÍ pásovec mravenečník lenochod	
PRIMÁTI lemur orangutan gorila šimpanz		ZAJÍCOVCI zajíc králík pištůcha			
HLODAVCI					
 veverka	 čipmank	 poletuška	 sysel	 svišť	 plch
 tarbík	 křeček	 myš	 pískomil	 krysa	 činčila
 morče	 osmák	 hraboš	 bobr	 ondatra	 dikobraz
 nutrie	 kapybara				

SAVCI

LETOUNI letoun	LUSKOUNI luskoun	LICHOKOPYTNÍCI koně osli zebry kůň nosorožec			
SUDOOPYTNÍCI žirafa kůň lama divoký pras kůň hipopotam					
					
					
KYTOVCI řada různých druhů kytovců					
ŠELMY řada různých druhů šelm					
 řada různých druhů koček a psů					
 řada různých druhů medvědů a vlků					
 řada různých druhů koček, leopardů a tygřů					
PLOUTVONOŽCI řada různých druhů ploutvonožců				HMYZOŽRAVCI řada různých druhů hmyzožravců	

HOUBY

SPOLEČNÉ ZNAKY

aktivně se nehýbou

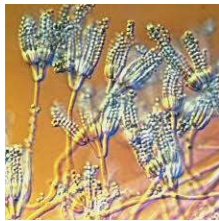
neprovádějí fotosyntézu

dýchají

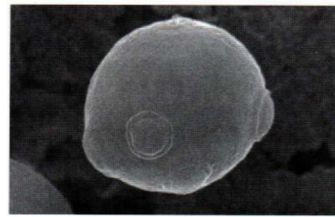
ROZMNOŽOVÁNÍ

výtrusy v plodnicích

HOUBY BEZ PLODNICE

plíseň

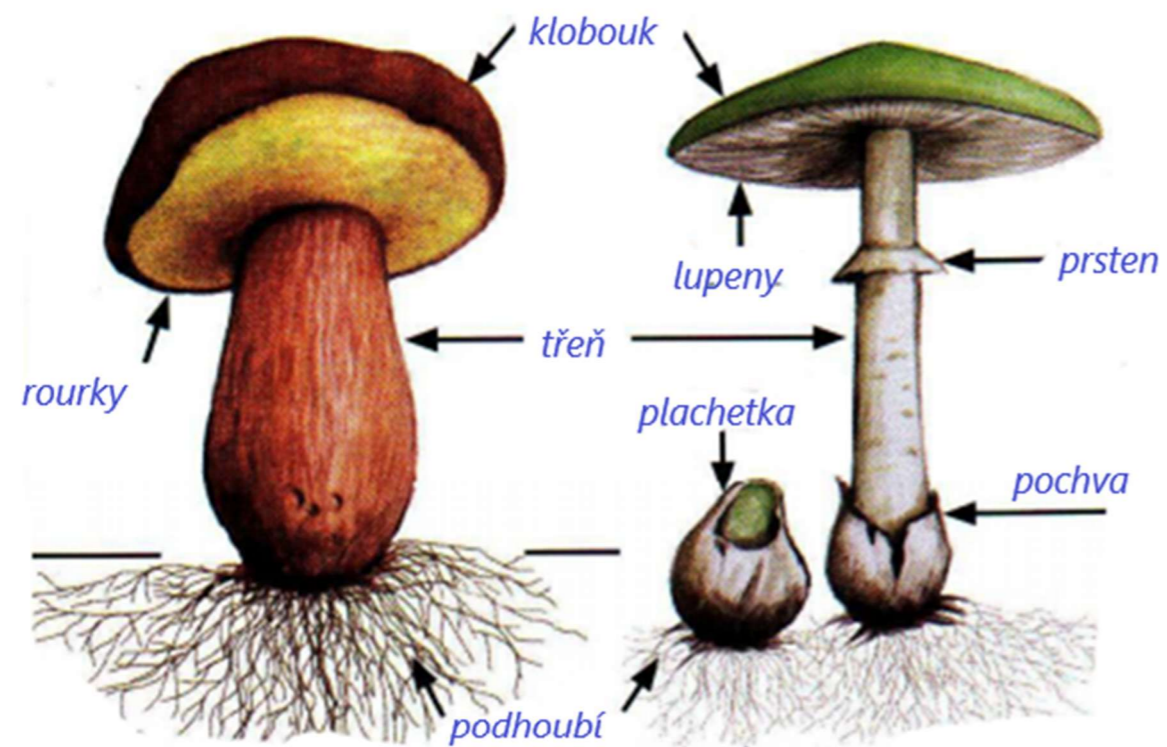
kvasinky

lišejníky

(symbióza s řasou)

HOUBY S PLODNICÍ

HOUBY

JEDLÉ

NEJEDLÉ

JEDOVATÉ

ZÁSADY SBĚRU HUB

ROSTLINY

SPOLEČNÉ ZNAKY

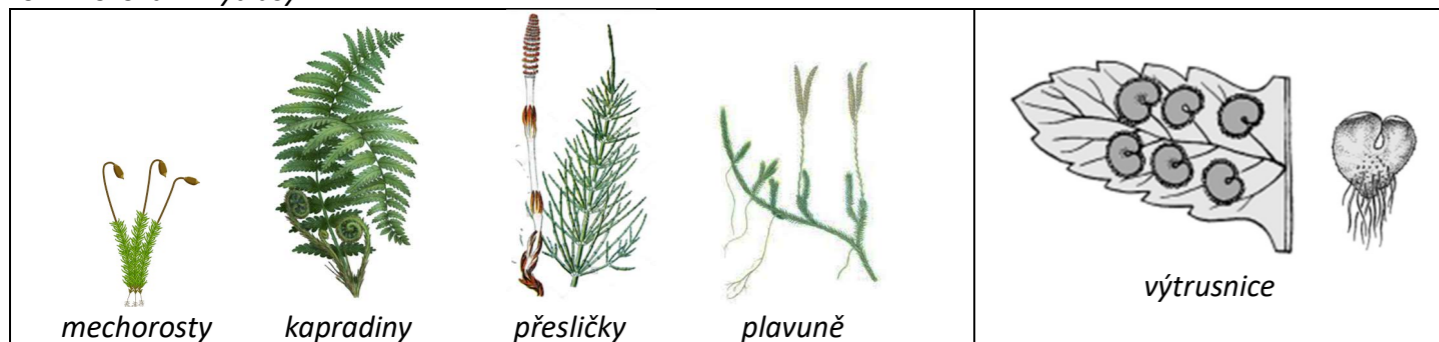
fotosyntéza

dýchání

aktivně se nepohybují

VÝTRUSNÉ

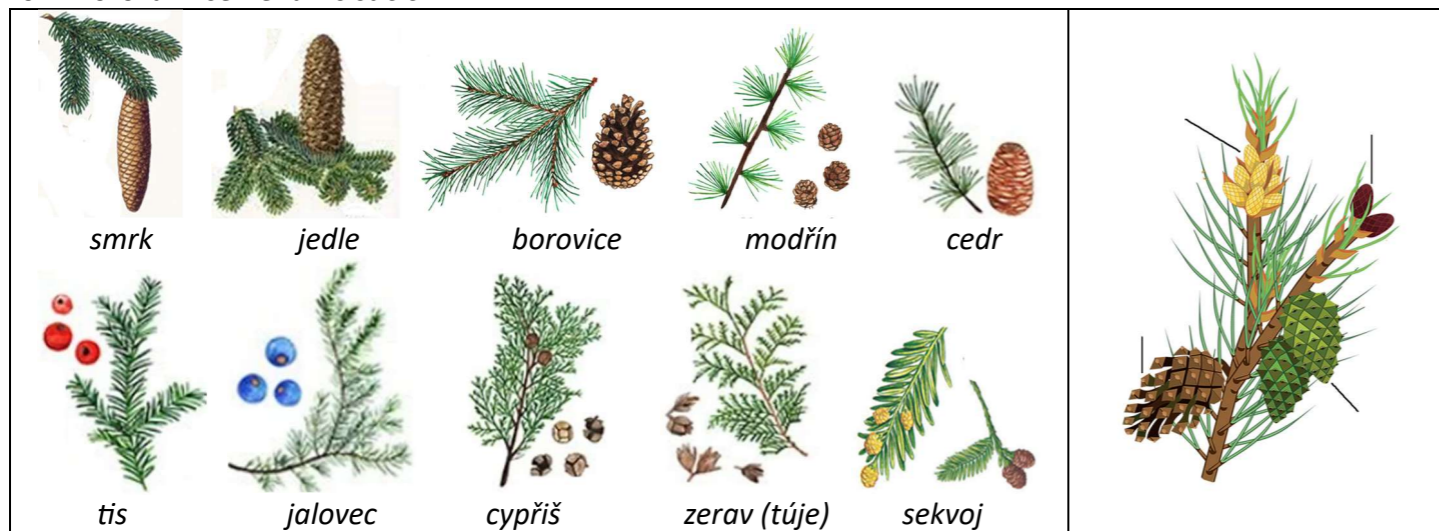
rozmnožování: výtrusy

SEMENNÉ

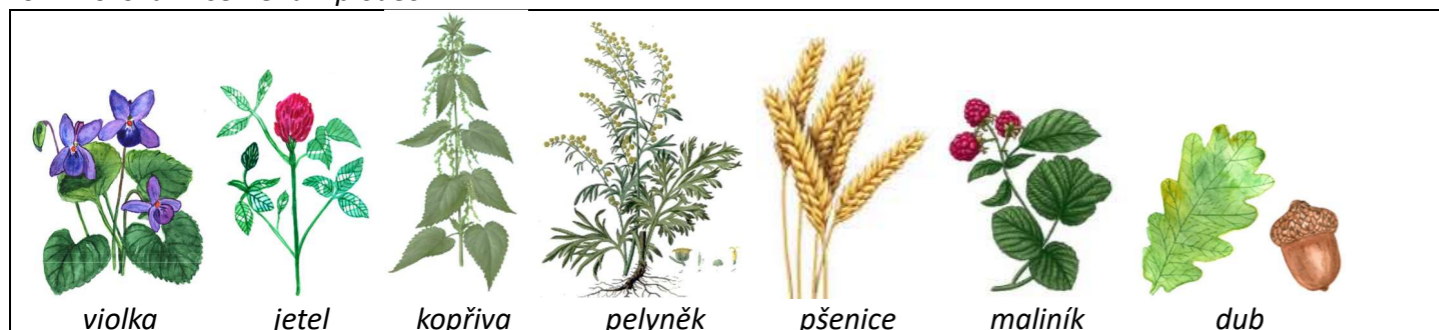
JEHLIČNANY

rozmnožování: semena v šišticích

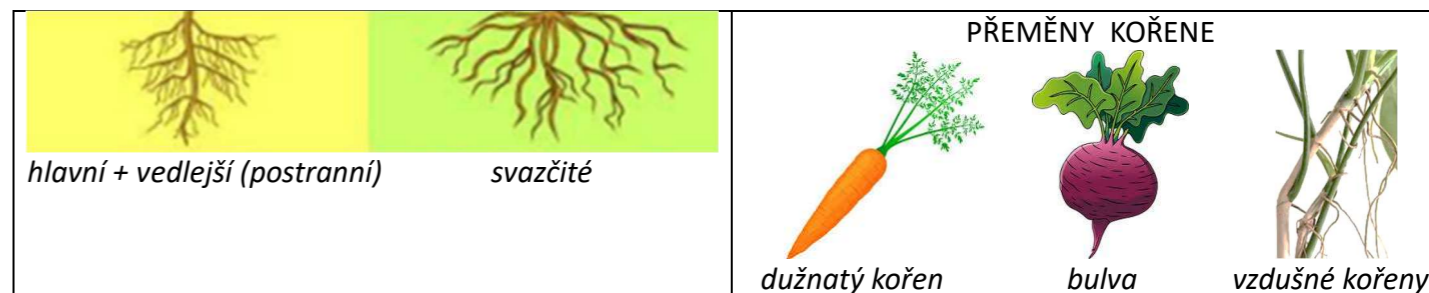
KVETOUČÍ

rozmnožování: semena v plodech

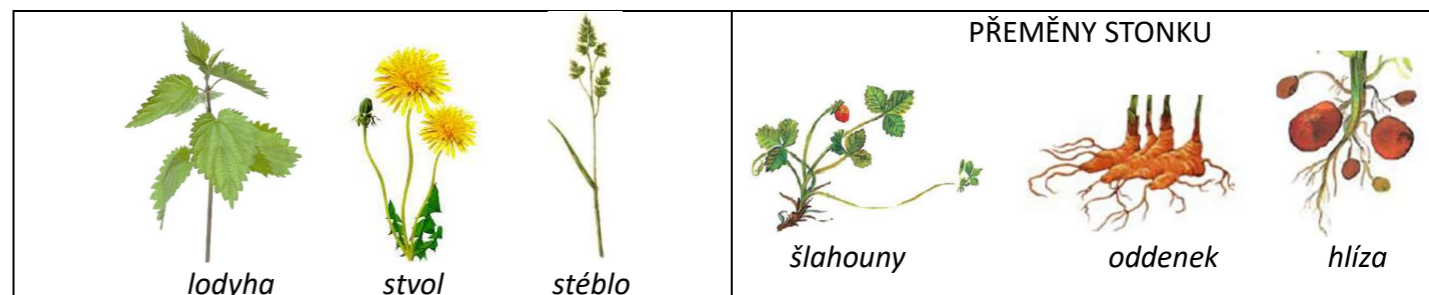

KVETOUČÍ ROSTLINY

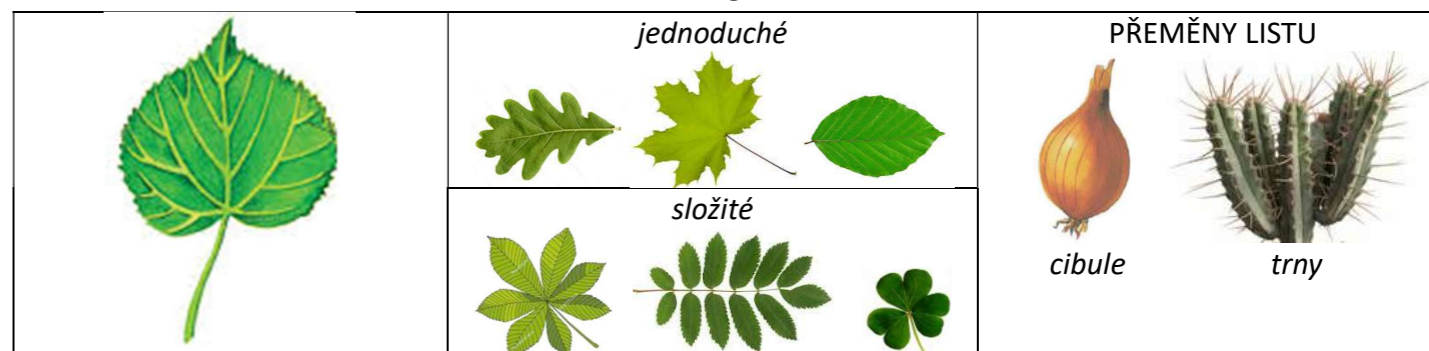
KOŘEN

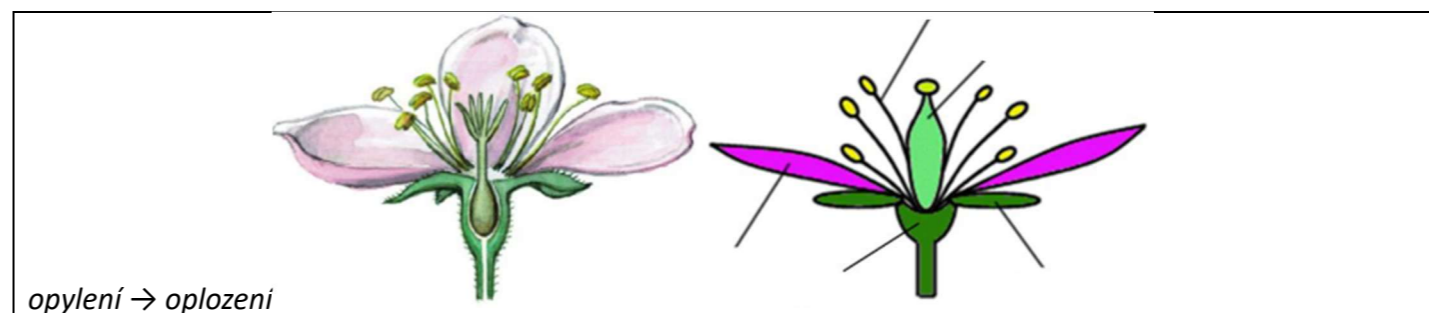
STONEK

LIST

KVĚT

PLOD

UŽITKOVÉ ROSTLINY

OVOCE

MALVICE

BOBULE

uzavřené plodenství

souplodí nažek

souplodí peckovic

souplodí nažek

OŘECHY (suché plody)

vlašský ořech

mandle

lískový ořech

podzemnice olejná

POCHUTINY

kakaovník

kávovník

čajovník

ZELENINA

kořenová

celer

mrkev

petržel

křen

zázvor

ředkvička

řepa

košťálová

kedluben

květák

brokolice

zelí

kapusta

růžičková kapusta

cibulová

cibule

česnek

pór

pažitka

listová

špenát

listová

plodová

lilek

rajče

paprika

dýně

cuketa

vodní meloun

okurka

UŽITKOVÉ ROSTLINY

OBILNINY

pšenice

ječmen

žito

oves

kukuřice

rýže

LUŠTĚNINY

hrách

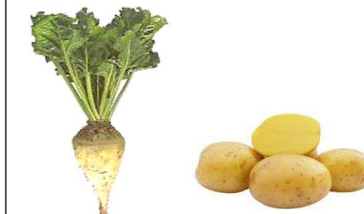
fazol

čočka

cizrna

sója

OKOPANINY

řepa cukrovka lilek brambor

OLEJNINY

slunečnice

řepka olejka

mák

TEXTILNÍ PLODINY

len

bavlna

PÍCNINY

jetel

vojtěška

KOŘENÍ A BYLINKY

skořice

hřebíček

pepř

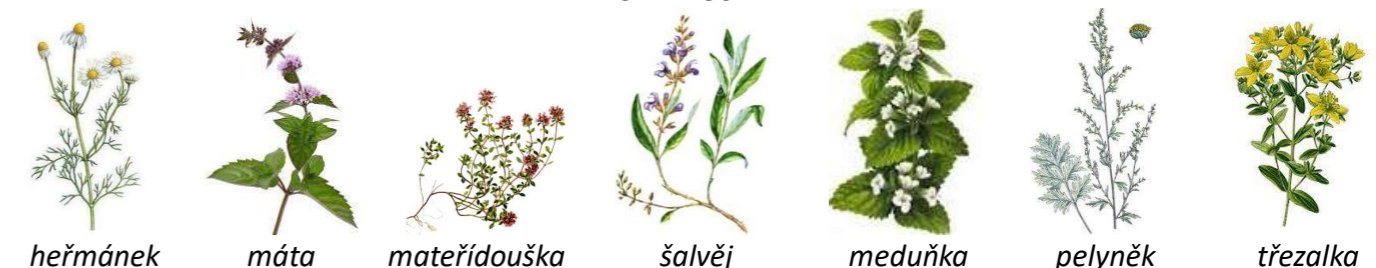
hořčice

bobkový list (vavřín)

rozmarýn

bazalka

LÉČIVÉ ROSTLINY

heřmánek

máta

mateřídouška

šalvěj

meduňka

pelyněk

třezalka

OKRASNÉ A POKOJOVÉ ROSTLINY

růže

tulipán

narcis

pelargonie (muškát)

pivoňka

hortenzie

pámelník

magnolie

zlatice

šeřík

pryšec (vánoční hvězda)

fikus

kaktus

monstera

VESMÍR

VZNIK VESMÍRU

Před 14 miliardami let. Z velmi hustého bodu se začal rozpínat (velký třesk).

GALAXIE

Velké skupiny hvězd. Naše galaxie (Mléčná dráha) má až 400 miliard hvězd.

HVĚZDY

Žhavé koule plynu (plazmatu). Jsou zdrojem záření. Je jich až 10^{24} . Vidíme jich asi 3000.

SOUHVĚZDÍ

Oblasti na obloze. Je jich 88.

SLUNEČNÍ SOUSTAVA

Slunce + 8 planet + 5 trpasličích planet + planetky + meteoroidy + komety...

SLUNCE

Naše nejbližší hvězda. Je 109krát větší než Země. Je 150 milionů km daleko.

METEOROIDY

Tělesa menší než 1 m v meziplanetárním prostoru.

PLANETKY

Tělesa obíhající kolem Slunce menší než planety nebo trpasličí planety.

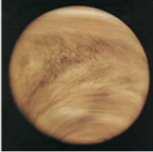

TRPASLIČÍ PLANETY

Tělesa obíhající kolem Slunce větší než planetky.

OBJEVOVÁNÍ VESMÍRU

VESMÍR

PLANETY

	název	průměr (km)	vzdálenost od Slunce (mil. km)	složení	počet měsíců, zajímavosti
	Merkur ♃				
	Venuše ♀				
	Země ♁♂				
	Mars ♂				
	Jupiter ♃				
	Saturn ♄				
	Uran ♅♁				
	Neptun ♆♁				

MĚSÍCE

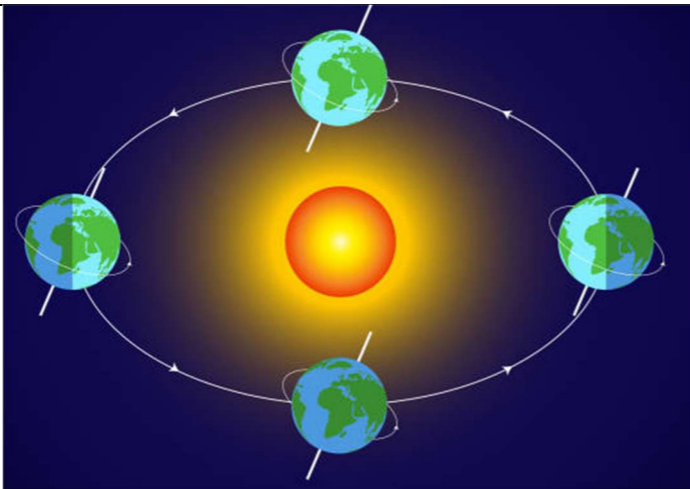
Měsíc

ZEMĚ

POHYBY ZEMĚ

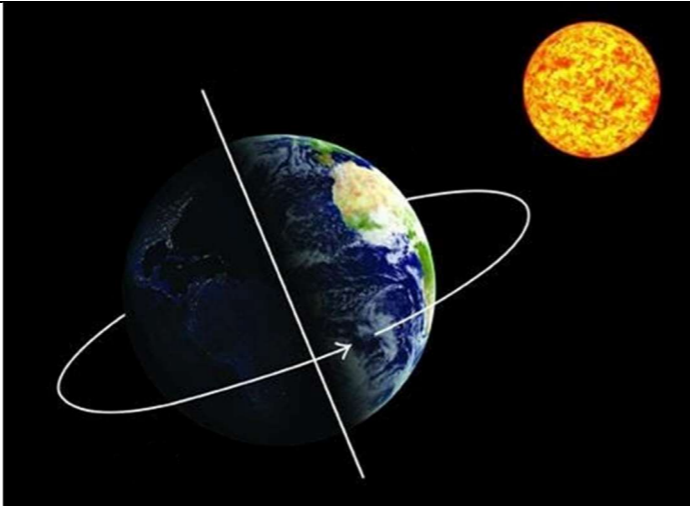
OBĚH KOLEM SLUNCE

Trvá asi 365 a čtvrt dne.
V létě je Země nejdále od Slunce.
Protože je osa Země nakloněná, je v různou dobu více ozářena severní, či jižní polokoule.
Proto se střídají roční období.

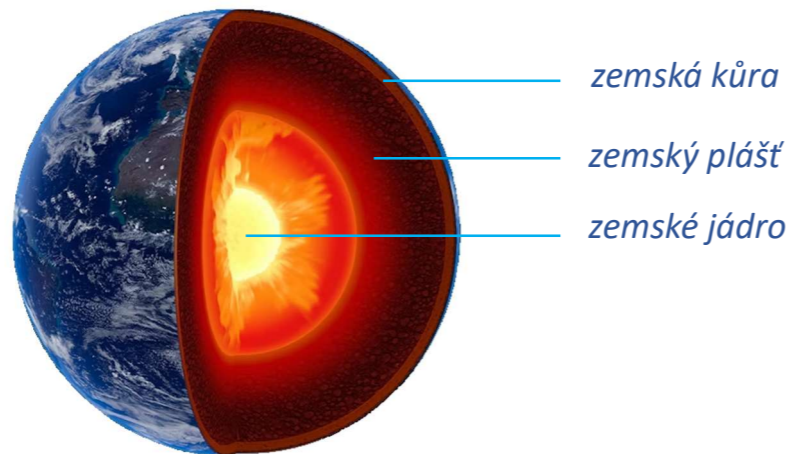

ROTACE KOLEM VLASTNÍ OSY

Vůči Slunci se Země otočí za 24 hodin.
Proto se střídá den a noc.

VRSTVY ZEMĚ

SLUNEČNÍ ZÁŘENÍ

VLIV NA PLANETU ZEMI

světlo

teplo

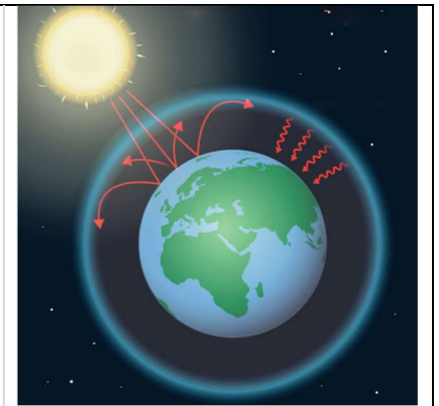
fotosyntéza – přeměna energie

vítr

koloběh vody

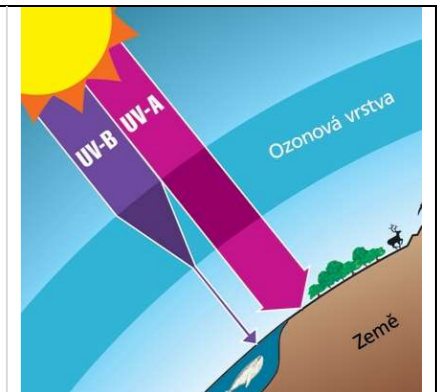
SKLENÍKOVÝ EFEKT

Atmosféra udržuje teplo na Zemi.
Skleníkové plyny Zemi zahřívají příliš.
To způsobuje: sucho, tání ledovců.
Řešení: méně jezdit auty, menší spotřeba energie.

OZONOVÁ VRSTVA

Vrstva ozonu nás chrání před UV zářením.
Freony vrstvu porušují, vzniká ozonová díra.
Záření způsobuje rakovinu.
Řešení: zákaz používání freonů.

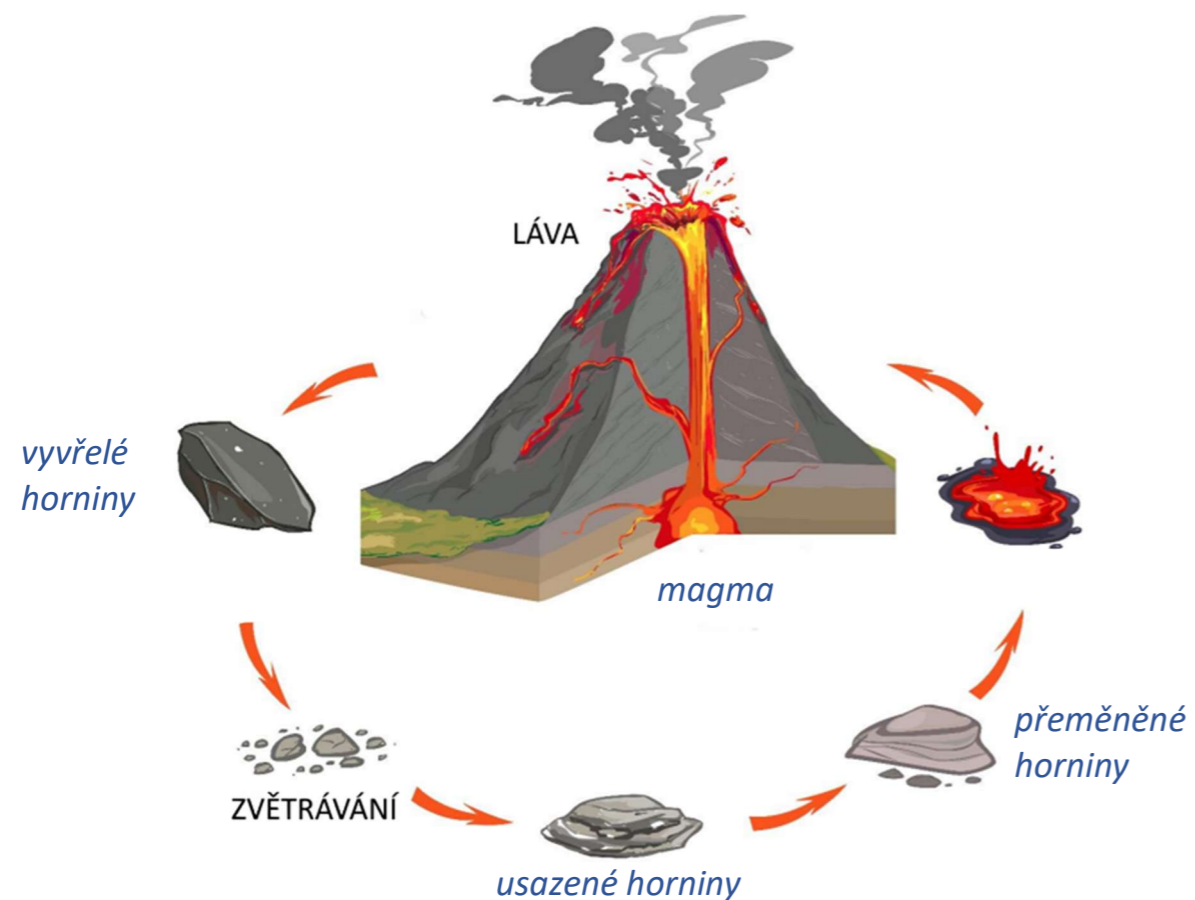

NEROSTY A HORNINY

NEROSTY

 tuha	 sůl	 kalcit	 slída	 živec	 křemen	
 hematit	 magnetit	 měď	 stříbro	 zlato	 síra	 diamant
 křišťál	 růženín	 ametyst	 záhněda	 citrín	 tygří oko	 achát
 pazourek	 smaragd	 akvamarín	 rubín	 safír	 pouštní růže	 alabastr
 tyrkys	 olivín	 granát	 opál	 jantar	 meteorit	 vltavín

HORNINOVÝ CYKLUS

NEROSTY A HORNINY

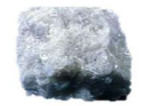
VYVŘELÉ HORNINY

	žula	dlažební kostky, schody, obrubníky...
	čedič	stavební kámen, štěrk
	znělec	štěrk, tmavé sklo

USAZENÉ HORNINY

	vápenec	cement, vápno
	pískovec	sochy, staré stavby
	písek	stavebnictví, sklářství
	kaolin	porcelán
	břidlice	střešní krytina
	černé uhlí	koks – palivo v železárnách Je starší, výhřevnější, těží se v hlubinných dolech.
	hnědé uhlí	palivo v tepelných elektrárnách Je mladší, méně výhřevné, těží se povrchových dolech.
	ropa	benzín, nafta, asfalt, plast...
	zemní plyn	topení, vaření

PŘEMĚNĚNÉ HORNINY

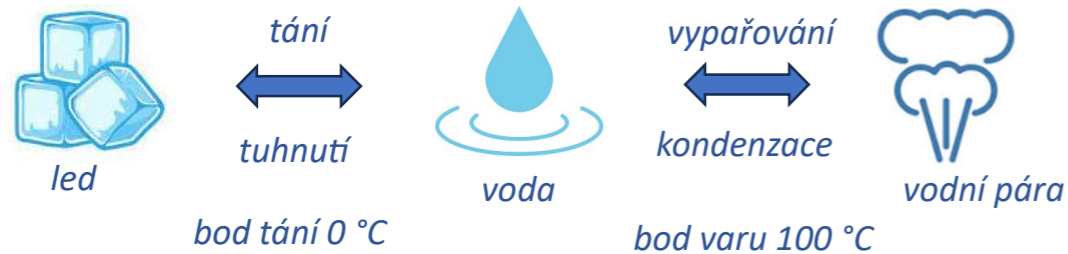
	rula	štěrk, stavební kámen
	mramor	sochy, staré stavby

VODA

KOLOBĚH VODY

SKUPENSTVÍ VODY

DĚLENÍ

slaná (moře) – sladká (jezero)

stojatá (rybník) – tekoucí (řeka)

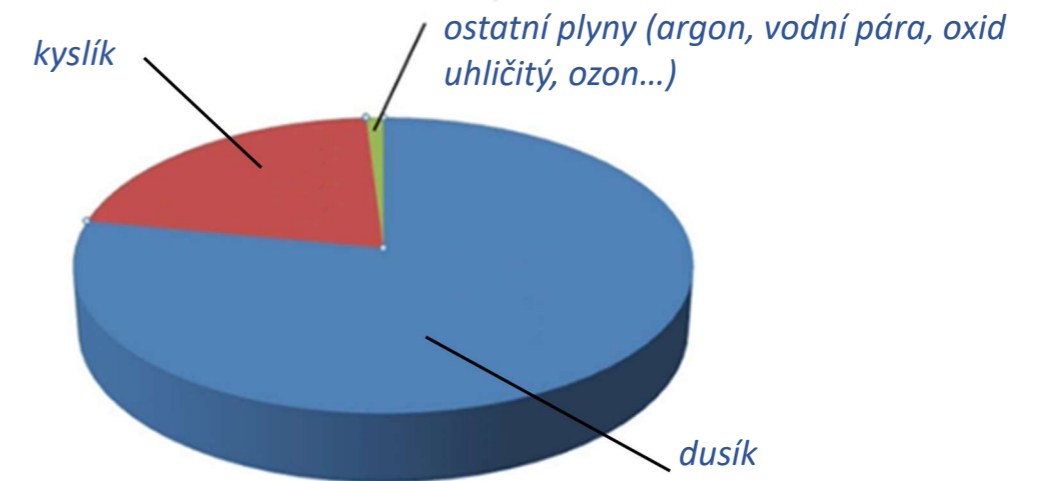
umělá (rybník) – přírodní (jezero)

OHROŽENÍ VODY

NEBEZPEČÍ

VZDUCH

SLOŽENÍ

MĚŘENÍ POČASÍ

teplota vzduchu: *teploměr, °C – stupně Celsia*

tlak vzduchu: *barometr, hPa - hektopascal*

rychlost vzduchu: *anemometr, km/h – kilometry za hodinu, m/s – metry za sekundu*

VÍTR

Vítr je pohyb vzduchu.

Beaufortova stupnice má stupně 0-12. Nejrychlejší vítr je orkán.

OHROŽENÍ OVZDUŠÍ

kyselé deště, zplodiny z aut a továren

oteplování (skleníkový efekt), ozonová díra

NEBEZPEČÍ

silný vítr – orkán

rotující vzduch nad pevninou – tornádo

rotující vzduch nad oceánem – cyklon/hurikán/tajfun

OCHRANA PŘÍRODY

ZOOLOGICKÉ ZAHRADY

BOTANICKÉ ZAHRADY

ZÁCHRANNÉ STANICE

OCHRANA DRUHŮ

CHRÁNĚNÉ OBLASTI

NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

OCHRANA PŘÍRODY

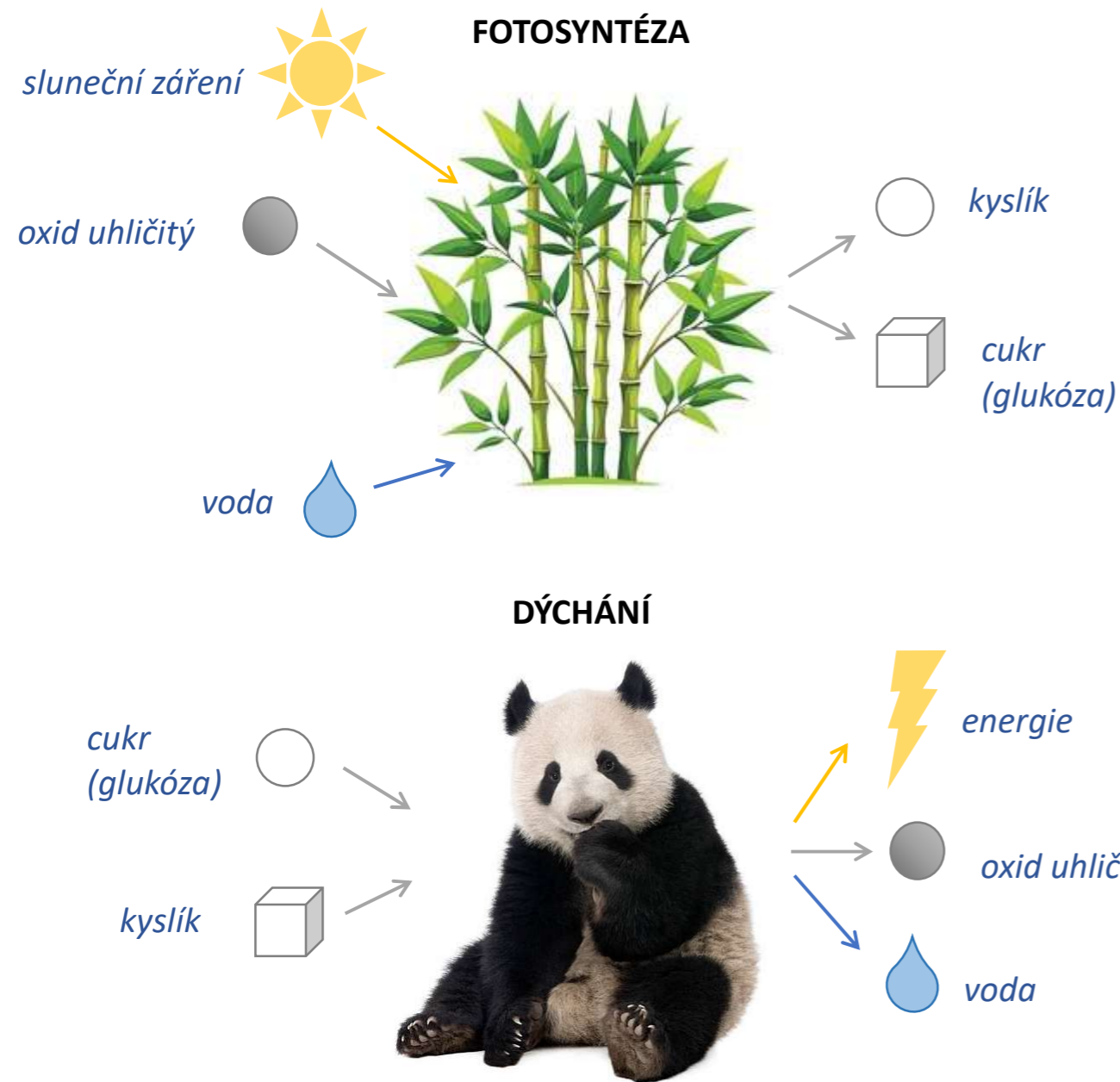
GLOBÁLNÍ PROBLÉMY

OCHRANA PŘÍRODY V NAŠEM OKOLÍ

PODMÍNKY PRO ŽIVOT

ZÁKLADNÍ PODMÍNKY ŽIVOTA

sluneční záření (teplo, světlo), voda, vzduch, půda...

RŮZNÁ PROSTŘEDÍ (BIOMY)

Jsou ovlivněna: vzdáleností od rovníku, nadmořskou výškou a množstvím srážek.

EKOSYSTÉMY

les, pole, louka, rybník, řeka, potok, zahrada, park...

PODMÍNKY PRO ŽIVOT

SUCHÉ A TEPLÉ PROSTŘEDÍ

oblasti:

prostředí:

živočichové:

rostliny:

VLHKÉ A TEPLÉ PROSTŘEDÍ

oblasti:

prostředí:

živočichové:

rostliny:

MÍRNÉ PROSTŘEDÍ

oblasti:

prostředí:

živočichové:

rostliny:

CHLADNÉ PROSTŘEDÍ

oblasti:

prostředí:

živočichové:

rostliny:

POTOK A ŘEKA

ROSTLINY A HOUBY

ŽIVOČICHOVÉ

RYBNÍK

ROSTLINY A HOUBY

ŽIVOČICHOVÉ

LIDSKÁ OBYDLÍ

ROSTLINY A HOUBY

ŽIVOČICHOVÉ

PARK

ROSTLINY A HOUBY

ŽIVOČICHOVÉ

LES

ROSTLINY

HOUBY

ŽIVOČICHOVÉ

LES

lesní patra

LOUKA

ROSTLINY A HOUBY

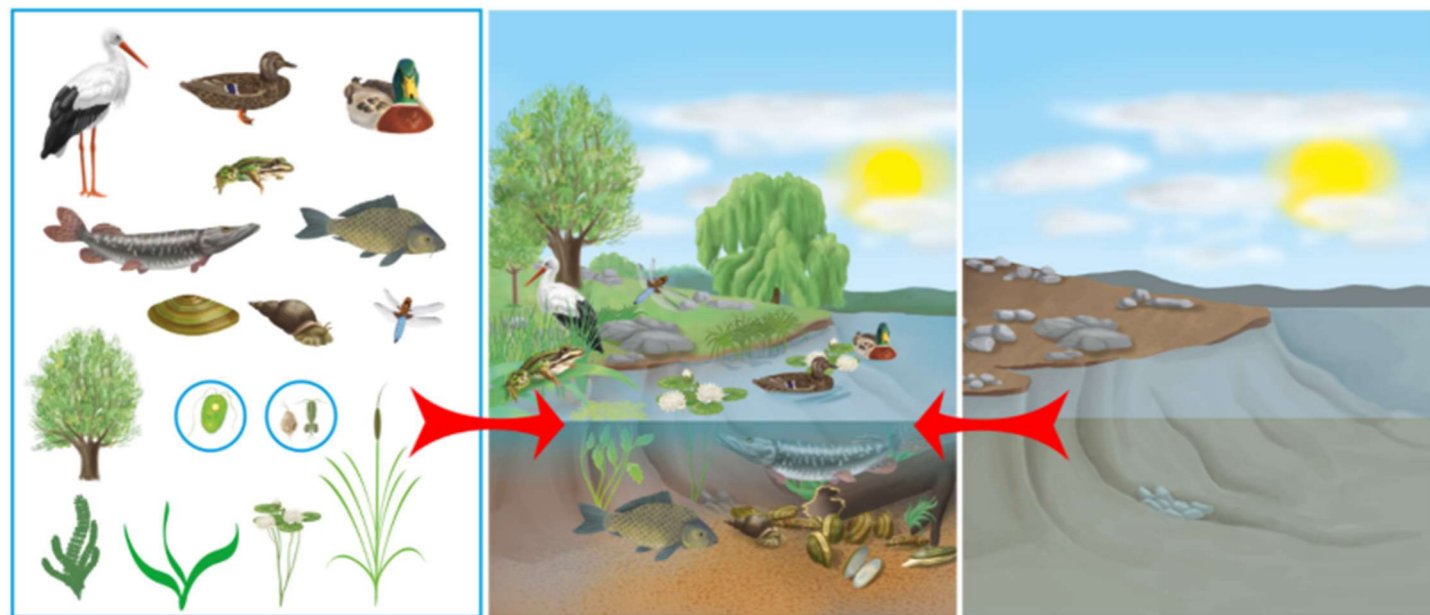
ŽIVOČICHOVÉ

POLE

ROSTLINY A HOUBY

ŽIVOČICHOVÉ

EKOSYSTÉMY

HORNINY A NEROSTY:

PŮDA:

VODA:

VZDUCH:

SLUNCE:

ROSTLINY:

ŽIVOČICHOVÉ:

HOUBY:

BAKTERIE A DALŠÍ JEDNODUCHÉ ORGANISMY:

TYPY EKOSYSTÉMŮ

PŘÍRODNÍ

UMĚLÉ

--	--